

tentoonstelling
p.1-3

kids
p.4-5

paleoLAB
p.6

Galerij van de
Dinosauriërs

mus. um
27 oktober 07

informatie
p.7

Kleurplaat
p.8

DinoSpecial

Museum voor Natuurwetenschappen

VAUTIERSTRAAT 29 - 1000 BRUSSEL - WWW.NATUURWETENSCHAPPEN.BE

Brussel
Deze Week **AGENDA**

museum

De grootste tentoonstelling over dinosauriërs in Europa

Uniek in Europa

Vanop het balkon van de Galerij van de Dinosauriërs heb je een adembenemend uitzicht op de grootste dinotentoonstelling van Europa. Op meer dan 3000 m² vind je reuzen uit het verleden: maar liefst 35 complete skeletten (originelen en afgietsels) en nog veel meer fragmenten van dinosauriërs, waaronder enkele authentieke schedels. Dé sterren zijn de Belgische iguanodons van Bernissart in hun op maat gemaakte glazen schatkist. Je kan zo doorheen hun nieuwe vitrine stappen. De Belgische dino's kregen internationaal gezelschap van *Diplodocus* (met zijn 17 meter nog een kleintje in vergelijking met zijn soortgenoten), *Tyrannosaurus rex*, *Stegosaurus*, *Triceratops*, *Maiaasaura*, *Cryolophosaurus*...

Onder onze voeten

Het verhaal van de dinosauriërs begint in de kelderverdieping, bij de fossiele opgravingen. Je daalt af in de steenkoolmijn waar 130 jaar geleden de iguanodons van Bernissart werden ontdekt. Het licht is gedempt en je hoort stemmen uit het verleden. Je klimt terug naar boven en gaat op ontdekkingstocht met Belgische en internationale paleontologen. Ze verklappen je de knepen van het vak. En je ziet hoe een fossiel ontstaat.

Levende dieren

Terwijl je tussen de poten wandelt van deze oeroude monsters, verneem je hoe en waar de dinosauriërs leefden, wat ze aten, hoe ze liepen, hoe ze zich verdedigden, hoe ze communiceerden en voor hun jongen zorgden.

Nog steeds bij ons?

Je komt te weten hoe de verschillende soorten dino's met elkaar in verband stonden in tijd en ruimte en hoe het komt dat 65 miljoen jaar geleden die grote dieren uitstierven. Waren er overlevenden? Het lijkt ongelooflijk, maar er leven nu nog afstammelingen van dinosauriërs. Je komt ze zelfs elke dag tegen!

Betovering of kippenvelmoment

De vervlogen wereld van de dinosauriërs komt tot leven in deze interactieve expo die alles heeft om jong en oud te boeien. In de Galerij kom je dus niet alleen bewonderen, maar ook doen, luisteren en reageren... Test welk fossiel bot bij welk dier hoort of toon aan dat *Diplodocus* gebouwd is als een ophangbrug. De multimediatoeepassingen, de sfeervolle inrichting van de monumentale vleugel, en – nieuw voor een wetenschappelijke tentoonstelling – de kunstwerken, maken er een onvergetelijke belevenis van.

Vanaf 27 oktober 2007 opent het Museum voor Natuurwetenschappen de deuren van zijn **exponeren van de Dinosauriërs**. Mooier, groter, authentieker en indrukwekkender dan ooit... In een historische omgeving met moderne toetsen komen de beroemde iguanodons uit de collectie van het Museum en vele andere dinosaurussorten helemaal tot hun recht. Een feest van licht en ruimte!

IN DE KIJKER

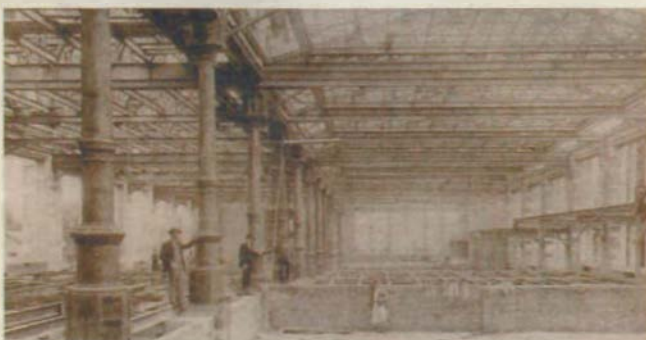

Charlotte Degueuldre (32 jaar)
Museologe

Licentiate Pedagogie
koken, knutselen, naaien, meubels maken
na een stage in de expo 'Leven of Overleven' in het museum, ging ze in 2000 echt aan de slag als museologe
expo 'Dig a Dino' in 2002
vulgariseren van wetenschappelijke thema's en expo's
Parasaurolophus, omdat die een gekke kop heeft en waarschijnlijk een vreemd geluid maakte.

Charlotte maakte de dinotentoonstelling toegankelijk voor jong en oud. Samen met een team paleontologen en ontwerpers schreef ze de expoteksten en selecteerde ze de skeletten en dinosaurusfragmenten die het best in het verhaal passen. Ze werkte intens samen met verschillende museummedewerkers om van de Galerij een mooi geheel te maken. En dat menselijk contact vindt ze een boeiend aspect van haar job.

"Mijn jeugdherinnering aan Brusselse musea en dit Museum in het bijzonder?
Je mocht bijna alles aanraken, dingen doen, de interactie was fantastisch. Hier in het Museum zag ik een expo over vleermuizen, samen met mijn twee kleine zusjes. We hingen met ons hoofd naar beneden als een vleermuis, ondersteboven, dat was een geweldige ervaring! En ik denk dat zo mijn interesse in musea is opgewekt. Als pedagoge wilde ik niet meteen gaan lesgeven, maar in een museum werken of iets met multimedia gaan doen. Dus mijn meisjesdroom is uitgekomen..."

Vroeger

Op het einde van de 19de eeuw werd het Museum gehuisvest in een oud kloostergebouw in het Leopoldpark. Het was echter te krap omdat dé vondst van 1878 (de iguanodons) er ook een plaatsje moest krijgen. Architect Janlet bouwde er een vleugel bij, die in 1905 werd ingehuldigd.

Nu

Precies 100 jaar na de inhuldiging van de Janletvleugel, startten de renovatiewerken en werd de majestueuze architectuur uit 1905 naar het origineel gerestaureerd. Schoonheid en wetenschap gaan hand in hand in de Galerij van de Dinosauriërs.

iguanodons

Naam: *Iguanodon bernissartensis*
Aantal: 9 staande skeletten, 1 afgietsel dat uit de kooi ontsnapt, 11 liggende skeletten + fragmenten
Leeftijd: 125 miljoen jaar
Onderdelen per dino: 1150 en 200
Tijd nodig om één dino te demonteren, te restaureren en weer op te bouwen: 3 weken

IN DE KIJKER

Hugo De Potter (54 jaar)

Hoofdtechnicus/Dinoverzorger

Opvoeding: Scheikunde
Werkt al 35 jaar in het Museum voor Natuurwetenschappen
Interesses: chemisch vrijmaken van microfossielen
Levenswijze: trompet, skiën, surfen, badminton, fietsen, reizen, met de moto rijden

Hugo heeft als dinomonteur, samen met zijn team, de iguanodons uit elkaar gehaald, gerestaureerd en terug gemonteerd in hun nieuwe vitrine.

"Als kind was ik al gefascineerd door fossielen. Toen ik acht was, zocht ik ze bij de kolenboer, als tiener ging ik

fossiele beenderen opgraven in de put voor zandwinning bij de sluiswerken in mijn geboortestreek Dendermonde. Ik vond schedels van neushoorns, slagstanden en kleine en grotere stukken van wat een mammoetskelet bleek te zijn. Geregeld fietste ik naar huis met een mammoetkaak, een tand, zelfs een dijbeen. Mijn verzameling verborg ik in een rommelkamer thuis, tot de politie op een dag de hele boel in beslag nam. Want zo'n kostbare collectie voor jezelf houden is verboden. Die hoort thuis in een museum. En dat is ook wat er mijn mammoet is gebeurd... Toen ik als 19-jarige in het Museum voor Natuurwetenschappen in Brussel ging werken, begon ik in de afdeling micropaleontologie. Maar omdat ik zo geïnteresseerd was in gewervelde fossielen, mocht ik meteen de fossielen van een prachtige mammoetcollectie helpen monteren. MIJN collectie, met mijn eigen etiketjes er nog op! Wat een toeval... En nog enkele jaren later kon ik mee op expeditie met de paleontologen en vond ik de schedel van een Protoceratops in China. Ik verhuisde twee van 'mijn' iguanodons helemaal naar Japan, waar ze op een tentoonstelling pronkten. Ook de 'dinoverzorgers' werden er als vedetten behandeld."

Anno 2007 is Hugo nog steeds 'dinoverzorger'. Hij wijdt zich, samen met een ploeg enthousiaste collega's, met plezier en passie aan zijn belangrijke taak. Vol bewondering voor de vakmensen die in de 19de eeuw de gietijzeren armaturen op maat van de verzameling iguanodons maakten. De kleine jongen - nu een grote meneer - draagt trots zijn steentje bij aan het historisch moment van de opening van de dinogalerij.

Dit is Belgisch!

Een breekbare vormist

Het verhaal begint onder onze voeten. We zijn 1878, de Sint-Barbaramijn in het Belgische Bernissart in volle actie. Mijnwerkers stoten er 322 meter onder de grond op een dertigtal iguanodons. Deze fossielen bevatten een goudglanzend mineraal, pyriet genaamd, zodat de werkers denken ze dat ze goud hebben gevonden. Maar zo'n verzameling bijna volledig intacte skeletten is nog meer waard dan goud. Het is een wereldpremière, een unieke vondst, die de wereld van de paleontologie op haar grondvesten zou doen daveren!

De opbouw van de eerste iguanodon, een mammoet

Louis De Pauw en Louis Dollo van het toenmalige Koninklijk Natuurhistorisch Museum van België stellen in 1882 voor de eerste keer een iguanodon op. In de hoge Sint-Joriskapel, nu een deel van de Koninklijke Bibliotheek, bouwen ze een stelling, waaraan de beenderen aan touwen hangen. Het gemonteerde skelet krijgt nadien een ijzeren steungeraamte, helemaal op maat gesmeed. Dollo was er rotsvast van overtuigd dat iguanodons tweevoeters waren en stelde voor het skelet van een kangoeroe (de staart) en van een struisvogel (het bekken en de achterpoten) als model te gebruiken. Nu wordt

meestal aangenomen dat iguanodons op vier poten stapten en dat ze bij het rennen enkel de twee achterpoten gebruikten.

De montage van de iguanodons, opnieuw millenariaal werk

De schat van Bernissart is in de zomer van 2007

botje per botje gemonteerd in een volledig nieuwe vitrine met een knap uitgedacht verlichtings- en klimatisatiesysteem. Een afgietsel op vier poten springt letterlijk uit de glazen kast. Het weerlegt de 19de eeuwse opvatting dat de iguanodon een tweevoeter was. Zijn metgezellen blijven echter op twee poten staan. Sommige wervels zijn immers bij de fossilisatie zo verbonden geraakt, dat men de skeletten zou moeten breken om ze weer correct op vier poten te monteren. Zo presenteren we het historische aspect van de reconstructie van honderd jaar geleden, naast het hedendaagse aspect.

opgravingen

Opwaaiend stof

Sinds de ontdekking van de iguanodons van Bernissart, 130 jaar geleden, hebben we niet stilgezeten. Het paleontologenteam gaat regelmatig actief op zoek. Ze speuren naar fossielen in alle uithoeken van de wereld, met een aantal vaste adressen.

In het grensgebied tussen China en Rusland werden sinds het begin van de opgravingen in 2000 zeven nieuwe geslachten hadrosauriërs ('eendenbek-dinosauriërs') ontdekt. In de nieuwe Galerij van de Dinosauriërs krijg je hiervan twee prachtige exemplaren te zien: een *Amurosaurus* en een *Olorotitan*.

De vondsten hebben - letterlijk en figuurlijk - al heel wat stof doen opwaaien. Deze hadrosauriërs leefden op het einde van het krijt, de periode vlak voor het verdwijnen van de dinosauriërs. Fossielen uit deze periode zijn erg zeldzaam, zodat paleontologen over de hele wereld nog steeds worstelen om een van de hardnekkigste raadsels uit de paleontologie op te lossen: hoe het komt dat de dinosauriërs uitstierven? De Galerij toont hoe deze vondsten uit Azië een volledig nieuw licht op de huidige theorieën werpen.

Avonturiers die ook graag een dinosaurus-skelet willen vinden: let goed op. In de Galerij kan je ontdekken hoe je het best op zoek kunt gaan naar fossielen. Wie weet komt jouw vondst ooit in het Museum te staan?

IN DE KIJKER

Pascal Godefroit (40 jaar)
Paleontoloog

Opvoeding: Licentiaat dijkunde en Doctor in de Wetenschap
Interesses: tennissen
Levenswijze: Ichtyosauriërs in Groothertogdom Luxemburg
Wetenschappelijke bijdragen: de volgende ;-)

Pascal Godefroit werkt sinds 1990 als paleontoloog bij het Museum. De laatste drie jaar waakt hij er ook over dat de inhoud van de Galerij van de Dinosauriërs wetenschappelijk juist is.

Als kind wil je cowboy, brandweerman of paleontoloog worden...

"Als kind wil je cowboy, brandweerman of paleontoloog worden... En als je genoeg in die droom gelooft, dan kom je er wel!"

Wat is je leukste dinosauriërs?

"Da's een moeilijke vraag. Er is er geen enkele die ik niet leuk vind. Je moet gewoon, ook in de meest barre omstandigheden, altijd iets leuks vinden. Je moet steeds positief in het leven én in het onderzoek blijven staan."

Wat is je grootste dinosauriërs?

"De poolgebieden! Het ultieme avontuur... En het zijn gebieden die nog amper verkend zijn door de wetenschap, toch zeker in mijn domein. Er ligt daar ongetwijfeld nog een erg rijke dinosauriërsfauna verborgen."

Wat is je grootste dinosauriërs?

"Er zijn nog ontelbare vragen over de poolfauna van toen, die onbeantwoord zijn. Want je moet je voorstellen in welke omstandigheden de dino's toen moesten overleven. Het was er niet koud zoals nu - er was geen ijskap - maar het was er wel donker gedurende een groot deel van het jaar. Hoe overleefden de dino's dit? Migreerden ze naar andere gebieden, en zo ja, via welke route en met welke bestemming? Of overwinterden ze? Er is nog bijna niets gekend over deze fauna!"

dinogalerij

Architect Janlet

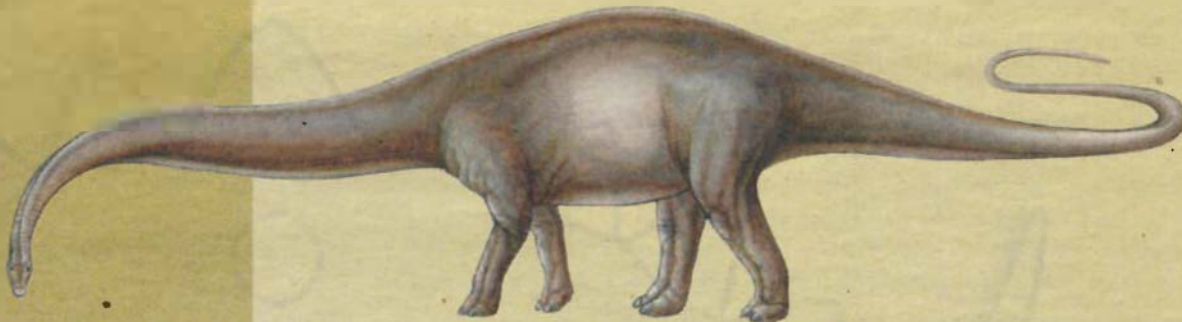
Architect Charles-Emile Janlet zou zijn ogen niet geloven. De prachtige zaal met elementen uit de Art Nouveau, die hij meer dan 100 jaar geleden ontwierp voor de

iguanodons van Bernissart, wordt vanaf 27 oktober 2007 de thuis van meer dan 30 soorten dinosauriërs. En er zitten een paar sterke staaltjes tussen. Geef je ogen de kost aan enkele wereldvermaarde specimina!

Diplodocus

Boven de andere dinosauriërs troont de enorme *Diplodocus* in het Museum. Hij heeft zijn lengte vooral te danken aan zijn nek en zijn immense staart, die hij als een zweep door de lucht kon slaan. Test zelf hoe het mogelijk is met zo'n lange nek en staart door het leven te gaan!

Tyrannosaurus rex

Voor de meest bekende dinosaurussoort ter wereld heeft het Museum kosten noch moeite gespaard.

T. rex 'Stan' is het mooiste en meest volledige afgietsel dat op dit moment te vinden is. Stan zal zijn uiterste best doen om je de dag van je leven te bezorgen...

Olorotitan

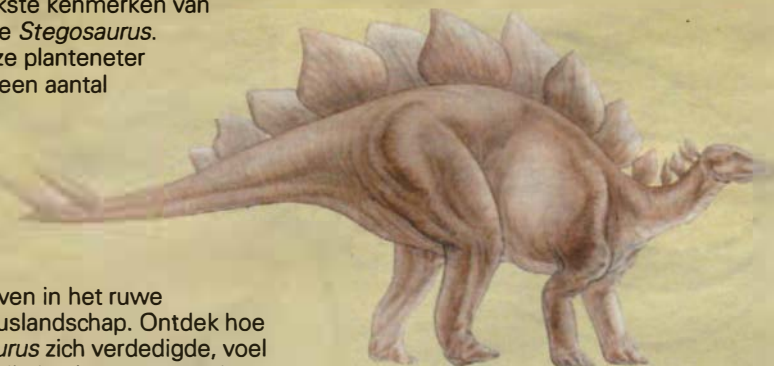
Olorotitan arharensis, ofwel de 'reuzenzwaan van Arhara', werd door paleontologen van het Museum ontdekt in het Russische Kunder. Het was meteen het meest volledige dinoskelet dat tot nu toe in Azië werd gevonden. *Olorotitan* is vooral opmerkelijk door zijn elegante nek en de enorme kam op zijn kop.

Stegosaurus

Groot, stevig, stug: dat zijn de belangrijkste kenmerken van de benige *Stegosaurus*. Maar deze planteneter had nog een aantal slimme extra's

die hem hielpen te overleven in het ruwe dinosauriërslandschap. Ontdek hoe *Stegosaurus* zich verdedigde, voel zelf hoe zijn koelsysteem werkte en kijk hoe hij mogelijk vrouwtjes verleidde. Ooit al een blozende dinosauriër gezien?

Maiasaura

Voor de renovatie kon je in het Museum al kennismaken met een baby *Maiasaura*. Dankzij een gulle gift van de Vrienden van het Instituut kan een volwassen *Maiasaura* zich vanaf nu over het kleintje ontfermen. En dat is maar goed ook,

want *Maiasaura*, wat 'voedster' betekent, staat bekend om de goede zorg voor haar kroost. Je kan in de nieuwe Galerij ook een nest met eieren van deze soort bewonderen.

IN DE KIJKER

Claire Goovaerts (43 jaar) Maquettebouwer

Toegepaste grafiek en avondles keramiek
"Eigenlijk is mijn grootste hobby, keramiek, mijn werk geworden en in mijn vrije tijd reis ik graag, citytrips maar ook grotere reizen (zoals met de tent door Amerika en Australië trekken), museumbezoek, fietsen om in conditie te blijven, lezen en lekker eten." katvis voor de schelpenzaal geboetseerd

Claire werkt sinds 1990 in het Museum. Dit jaar werkte zij aan de schaalmodellen van acht dinosoorren die, naast de levensgrote skeletten in de nieuwe zaal staan. Ze maakte *Velociraptor*, *Stegosaurus*, *Diplodocus*, *Olorotitan*, *Triceratops*, *Maiasaura*, *Tyrannosaurus rex* en *Cryolophosaurus* na in klei. Ze zijn allemaal ongeveer 1m groot.

- alle soorten uittekenen
- uitproberen als klein model in klei
- bakken in de oven, kijken waar zwakke plekken zitten en verbeteringen aanbrengen
- op formaat 1 meter boetsen, sommige onderdelen hol maken (anders springen ze stuk in de oven of worden ze te zwaar) en in enkele stukken bakken
- aan elkaar zetten (lieft onzichtbaar) met houtlijm gemengd met gruis en/of ijzeren steunen in poten en nek

"Leuke herinneringen heb ik aan de insectenhuisjes die ik maakte voor de tentoonstelling Micro Macro. Dino's interesseren me eigenlijk niet het meest. Ik werk liever aan bestaande beestjes. Een voordeel met dino's is wel dat ik een grote vrijheid heb. Niemand weet precies hoe ze eruit zagen, dus er komt nog wat fantasie aan te pas. Ik moet ook uitzoeken hoe ik beweging kan brengen in die keramieken dino's en dat vind ik ook heel interessant. De grootste uitdaging is hen stevig op hun poten te zetten. De tofste vind ik *Triceratops*, met zijn

karakterskop. En de moeilijkste... de *Diplodocus* met zijn lange nek en staart. Dat beeld is heel breekbaar. Ik hoop dat de bezoekers voorzichtig zullen zijn met mijn dinootjes!"

→ dinomasker *Triceratops*

Triceratops in een wip!

- Kleef deze pagina op soepel karton.
- Knip uit langs de lijntjes; knip ook de ogen uit.
- Niet twee touwtjes vast aan de oren.
- Zet je masker op en brul heel hard!
- Wil je een 3D-masker? Kleef een 'echte' hoorn op de neus. Die kan je maken met een WC-rolletje, een eierdoosje,...

→ dinokostuum

Verkleedpartij

Met eenvoudig huis-, tuin- en keukenmateriaal kun je de leukste dino-outfits maken! Wij geven hier alvast enkele tips.

Dinohanden en -voeten

- Dinohanden maak je van tuin- of plastic handschoenen, die je versiert met papieren nagels, stukjes eierkarton, tekeningen, ...
- De voeten knip je uit gekleurd papier, waarop je nagels in een andere kleur plakt. Met een extra snipje aan de opening kan je je dinovoeten gemakkelijk aantrekken!

Stoere Stegosaurus ('dallagedis')

Nodig karton, gekleurd papier, schaar, lijm, splitpennen, 2 stroken stof, nietjes, verf

- Knip een stuk karton uit voor de rug. Vergeet de staart niet! Geef het geheel een kleurtje (gekleurd papier of verf). Bevestig de stroken stof aan het karton, zodat je een 'rugzakje' krijgt.
- Knip 'stekels' uit karton, geef ze een kleurtje en bevestig ze met de splitpennen op de rug. Onderaan de staart zet je vier lange stekels vast. Rugzak aan, en klaar!

Toffe Triceratops ('driehoornige snuit')

Nodig karton, gekleurd papier, schaar, lijm, nietjes, verf, eierdoosje, touwtjes

- Knip het nekschild uit karton ('eivorm' met het topje eraf). Geef een kleurtje en boord af met papieren stekels.
- Bevestig er een papieren ring aan om op het hoofd te zetten.
- Plak het masker op pagina 4 op karton en knip uit.
- Knip een 'hoorn' uit het midden van een eierdoosje, en plak hem midden op het masker. Opzetten en... laat de Triceratops in je los!

→ dinodrollen

Dinodrollen

Dino's legden grote hopen. Met dit recept maak je zelf smakelijke chocolade dinodrollen. Heel makkelijk en leuk voor een feestje!

Nodig enkele repen chocolade (fondant of melk), een kopje muesli of gepofte rijst, een grote kookpot gevuld met water, een schaal die tegen de hitte kan, een bord en twee lepels.

- Laat water opwarmen. Breek de chocolade in kleine stukjes in de schaal en zet die in de kookpot (dit heet 'au bain marie') tot de chocolade gesmolten is. Vraag hierbij even hulp van mama of papa.
- Maak een drollerig mengsel met de muesli of gepofte rijst en de gesmolten chocolade.
- Gebruik twee lepels om op het bord hoopjes te maken. Zet even in de koelkast voor je ze opeet. Smakelijk!

→ dinolied "Een Dino In Mijn Omelet"

"Er zijn dagen dat je opstaat
dat je hoopt dat je nog droomt
Dat de regen is begonnen
Aan zijn werk, en op de koop
toe is de koffie van zijn melk

Voelt je hoofd een beetje zwaar
Zijn je benen dik en rond
En er slaapt een staart
Achter je aan op de grond
En je ogen lijken lek

En je weet niet wat er mis is
Wat het ei, wie de kip is
Hoe het ooit is begonnen
Maar wie er eerst was is gewonnen

Alle kuikens opgelet,
er zit een dino in mijn omelet
hoe dat komt 'k weet niet waarom
'k voel me vandaag zo iguanodon

Je voelt je soms wel opgegraven
Uit de mijn van Bernissart
Dat al je botten kraken
iedereen naar je staart
en je niet meer kan bewegen

Dat je naakt, zonder kleren,
zonder vel, zonder vlees
achter glas moet paraderen

in de kou, het is geen feest
om als fossiel te leven

En met je krokodillentranen
brullen als een hese T. rex
Huilen naar de zon of zo
Loeien als een Bronto
Alle kuikens....

Soms lijkt ik wel wat diplodocus
En ook een beetje apatho
Maar jij tovert mij hocus pocus
om in een Tombataar of zo
Met een skelet onder je pet

Dan gaat het net zo lekker
Een benenstel in je vel
En de wekker uit de stekker

Dan Gaat het Wel
Dan Gaat het Wel
Dan Gaat het Wel

Alle kuikens... "

(Tekst en muziek: Gerry De Mol)

www.natuurwetenschappen.be/4Kids
(bij downloads)

Paleo-activiteiten voor kleine monsters

De dinosauriërs komen niet alleen! Aansluitend aan de Galerij vind je een gloednieuw concept: **paleoLAB**. In deze 'ontdekhoe' krijgen kinderen de smaak van de paleontologie goed te pakken. Je kan er het leven van vroeger verkennen aan de hand van tekeningen, puzzels, kaarten, audiovisueel materiaal, en natuurlijk de uitrusting die elke goede paleontoloog bij zich heeft: een schop en een borsteltje!

Maar je vindt er vooral fossielen, die je van top tot teen mag onderzoeken. Aarzel dus niet om het *Camerasaurus*-bot eens goed vast te pakken! Onze animator helpt je op weg en overal in het lab vind je teksten over hoe elke installatie werkt. Aan jong en oud om te spelen, observeren, manipuleren en experimenteren! En als je tijdens al dat oergeweld even wil uitrusten, dan kan je weggroepen in het lees- en vertelhoekje.

Aanraken mag!

Op het moment dat je in het **paleoLAB** bent aanbeland, is alles toegelaten. Je mag de fossielen aanraken, vastnemen, om-draaien, in en uit elkaar halen, tot je ze van binnen en van buiten kent. Graaf een fossiel op uit de bodem en zoek uit van welk dier het afkomstig is. Probeer een dinosauruskelet in elkaar te puzzelen en zet de juiste tanden in het juiste dinosaurusgebit. Kan jij het echte van het nepfossiel onderscheiden?

In het spoor van...

Af en toe wil je wel eens in de huid van je voorouders kruipen! Ga ervoor in het **paleoLAB**! Wie weet ontdek je wel wat oer-trekjes in jezelf... Of trek je stoutschoenen aan, en laat de sporen van een dinosaurus achter. Fossiele bomen, oervogels, insecten in amber, mineralen: geen fossiel wordt je tijdens je ontdekkingsocht onthouden.

Informatie

- elke woensdag om 14.30 uur
- elke zaterdag, zondag en tijdens de korte schoolvakanties om 13.30, 14.30 en 15.30 uur

Om het **paleoLAB** te bezoeken, heb je een ticket nodig, dat je kan aankopen bij de kassa's aan de ingang van het Museum. Een ticket geeft je toegang voor een periode van 45 minuten. Tussen de sessies wordt de ruimte klaargemaakt voor de volgende groep bezoekers.

Prijs: € 2 (bovenop de toegangsprijs tot het Museum).

Het **paleoLAB** is er vooral voor kinderen vanaf 5 jaar: er zijn activiteiten voor 5+, 7+ en 11+. Bezoekende kinderen moeten wel worden begeleid door een volwassene. Het **paleoLAB** is op weekdagen ook toegankelijk voor schoolgroepen; reservering verplicht.

Je hebt 45 minuten om alles uit te proberen. Met 30 interactieve modules is er zeker genoeg te doen! Maar kom nog eens terug want er komen regelmatig nieuwe activiteiten bij.

info en reservering: 02 677 42 52

IN DE KIJKER

Jeroen Vonderickx (35 jaar) **Dominique Jongen** (49 jaar)

Jeroen is regent wetenschappen. Dominique is onderwijzeres.

Jeroen en Dominique zijn samen het creatieve brein achter het **paleoLAB**. Zij vertellen over het hoe en waarom van deze nieuwe formule.

"Wie wil er nu geen dino aanraken? Of zich kleden als een Neanderthaler?" lacht Jeroen. "In het **paleoLAB** willen we de bezoeker zo dicht mogelijk bij de museumstukken brengen. Aanraken is de beste manier om iets ten volle te ervaren."

"We hadden ook nood aan een actieve ervaring voor individuele bezoekers," vult Dominique aan. "De educatieve ateliers zijn enkel toegankelijk voor groepen."

"Het **paleoLAB** is een primeur voor België," vertelt Jeroen.

"Zoals in een 'science centre' worden de activiteiten rond wetenschap gebouwd. Maar hier voor het eerst rond paleontologie én met echte fossielen."

"Er is steeds een animator aanwezig," valt Dominique bij "die je met raad en daad bijstaat. En het is natuurlijk niet de bedoeling dat de (groot)-ouders aan de kant blijven zitten; zij helpen ook mee! Voor elke activiteit is er ook wat extra informatie voor de begeleidende volwassene voorzien. Dat maakt het een beetje tot een 'mini-rondleiding in familieverband'. Het wordt echt tof!"

"En we hebben zelf ook veel geleerd tijdens de ontwikkeling van het **paleoLAB**," vertellen Jeroen en Dominique in koor. "We hadden niet verwacht dat het zó complex ging zijn: niet alleen de inhoud bepalen, maar ook fossielen zoeken, de kleuren en de vorm van de meubels mee bepalen... We waren voortdurend met meer dan 40 dingen tegelijk bezig. Da's niet eenvoudig in combinatie met fulltime gidsenwerk. Maar het **paleoLAB** is onontbeerlijk in het nieuwe Museum, en we zijn blij dat wij daarvoor hebben mogen instaan!"

Galerij van de Dinosauriërs

museum

vanaf
27 oktober 07

www.natuurwetenschappen.be | Vautierstraat 29 1000 Brussel

brusselnieuws.be
focus op brussel

b-dagtrips

Nationale Bank
Nieuw

FEDERAAL WETENSCHAPSBELEID

Nieuwsblad.be

eos

Nationale Loterij
creëert kansen

beliris
POUR BRUXELLES
VOOR BRUSSELS

.be

Openingsweekend

Kom met het hele gezin naar het

GRATIS

openingsweekend van de
Galerij van de Dinosauriërs.

Doe inspiratie op in deze bijlage
en verkleed je of zet een
zelfversierd dinomasker op.

Zaterdag 27 en
zondag 28 oktober 2007
van 10 tot 18 uur

Kom op tijd of raadpleeg onze website voor het aantal beschikbare plaatsen

Museum voor Natuurwetenschappen
VAUTIERSTRAAT 29 - 1000 BRUSSEL

INFO DAG EN NACHT: 02 627 42 38
INFO@NATUURWETENSCHAPPEN.BE
www.natuurwetenschappen.be

Bereikbaarheid

We zijn open

Van dinsdag tot en met vrijdag: van 9.30 tot 16.45 uur
Zaterdag, zondag en tijdens schoolvakanties (behalve juli en augustus): van 10 tot 18 uur

Gelopen

Op maandag 25 december, 1 januari en 1 mei.
De kassa's zijn open tot een half uur voor sluitingstijd.
Op 24 en 31 december is het Museum open tot 15 uur.

Ons parkeerterrein is klein

Gebruik bij voorkeur het openbaar vervoer.
Lijn 1 halte Maalbeek - Lijn 2 halte Troon
station Brussel-Luxemburg
34 en 80 halte Museum / 38 en 95 halte Parnassus

Colofon

Deze special wordt je aangeboden door het Museum voor Natuurwetenschappen, dankzij mediapartner Brussel Deze Week, ter gelegenheid van de opening van de Galerij van de Dinosauriërs.

Tarieven

Individuele bezoekers

- € 7 volwassenen
- € 6 studenten, senioren, vrienden van het Instituut, personen met een handicap
- € 4,50 jongeren 6-17 jaar

Gratis

- voor kinderen onder de 6 jaar in gezinsverband
 - op de eerste woensdag van de maand vanaf 13 uur (geen reservering mogelijk)
 - leerkrachten die hiervoor een bewijs kunnen voorleggen
 - museumabonnees
- Voor meer info over abonnementen, kijk op www.natuurwetenschappen.be

Diensten

DINO
CAFÉ

Laat je verleiden door ons nieuwe Dino Café. Heb je dorst, zin in een kleine snack of reuzenhonger? Je kan kiezen uit dagverse sandwiches en slaatjes, kindermenu's, desserts, ...

Museumwinkel

Boeken, films, spelletjes, prentkaarten, T-shirts en talrijke 'dinoartikelen' en leuke hebbedingetjes om jezelf of een ander mee te plezieren.

Auteurs: Jiska Verbouw & Yannick Siebens
Illustraties: Miet Camps, Pascale Golinvaux, Bertrand Panier
Foto's: Thierry Hubin
Modellen: Anton, Bert, Anne-Mie, Christel, Gabriël, Jesse, Juliette, Marie, Rik, Tuur
Affiche: Stijn Pardon & Stéphane Van Israël
Lay-out: Miet Camps

Met dank aan alle museummedewerkers voor hun bijdrage aan het tot stand komen van deze bijlage.

V.U. C. Pisani, Vautierstraat 29, 1000 Brussel

Brussel Deze Week

VRAAG EEN ABONNEMENT OP UW STADSKRANT EN UITMAGAZINE OP 02-226.45.45 OF ABO@BDW.BE.
GRATIS VOOR ALLE ADRESSEN BINNEN BRUSSEL 19.
SLECHTS 15 EURO PER JAAR (49 NUMMERS) VOOR ADRESSEN BUITEN BRUSSEL.

UW STADSNIEUWS
ELKE WEEK ALLES OVER BRUSSEL

